

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

1. De sincera manifestatione conscientiæ apud stabilem Confessarium.
Thema. Qui abscondit scelera sua non dirigetur. Proverb. 28.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](#)

REGULA VII. SUMMARII

De conscientia integrè aperienda.

EXHORTATIO
IN REGULAM VII. SUMMARII.Ostendit sinceram manifestationem conscientiae Confessario
stabili faciendam esse.

THEMA.

Qui abscondit scelera, non dirigetur. Prov. 28.

Vel ex Regula.

Uanti momenti sit committere. Pari ratione iter tene-
stre Hierosolymam aut Roman ag-
gressuri , ante omnia gnarum via doc-
cem reperire fluident ; ne innumeros
in via errores committant , & sem-
per dubii, anxiique in horas, de via
restitudine inquire cogantur. Nos
quotquot hic sumus in vita hujus pe-
lago, inter syrtes, & charybdes, in-
ter scopulos, & vada, aliisque nau-
fragii pericula navigamus, atque ad
portum aeternæ felicitatis, ad terram
promissionis ; & ad Hierosolymam
celestem proficiemus. Dux ergo
nobis & via comes opus est, id est vel
superior, vel Spiritus director, cui con-
scientia latebras detegamus, qui peri-
cula

aula edoceat, viam commonstret ab errantibusque in semitam postliminio revocet, ac reducat.

Tria autem ostendemus observanda, ut Dux ille feliciter nos deducere valeat. 1. Sit stabilis. 2. Sincere eidem cor nostrum speriamus. 3. Si alteri confiteamur, postmodum si quid notabile acciderit, illi declaremus.

1. *Quisque suum stabilem habeat confessarium.* Clemens VIII. Pontificis servus. Maximus in Decreto de reservatione casuum pro Regularibus, prohibuit religiosos adstringi ad confitendum Abbatibus, Prioribus Guardianis aliisque Superioribus, exceptis Novitiis, sed ut Superiores, duos, vel tres, vel plures pro numero personarum confessarios designarent, apud quos subditii in Monasteriis & Dominibus religiosis per exhomologes peccata expiant: ordinarii bini in Collegiis nostris deputati sunt conscientiarum arbitrii, quorum uterque validè & licite potest à peccatis absolvare: uterque etiam (ut völunt dictus Clemens VIII.) ordinarii nomine gaudet: sed illorum alter simul Patris spiritualis munere fungitur, qui meditationum puncta dicter barribus, juniores quot mensibus ad se evocet, & cum illis de rebus spiritualibus tractet: atque apud hunc ordinarii juniores peccata expiant, similique in spiritu diriguntur. Hos viros Clemens VIII. in Constit. decrevit esse debere doctrinā, prudentiā & charitate præditos: & S. P. N. 3. p. Conf. c. r. n. 12. agens de qualitatibus Patris spirituales: ait talis esse oportere, ut eum omnes

diligant, ad quem in suis temptationibus confugiant, & cui confidenter omnia sua detegant, & a quo consolationem, & auxilium sperent in Domino, nullamque temptationem celent.

P. Lancicius in Opusc. de Superioribus c. 1. ait suo tempore in Italia Provincius observatum fuisse, ut cum maximo delectu ejusmodi constituerent Patres spirituales, qui omnium iudicio, & quasi voce populi, qua est vox Dei, haberentur viri valde spirituales. Sic ait Neapoli Romam evocatu ad P. Spiritualis officium P. Antonium Spinellum, virū insignem & Theologiae Doctorem: Romam quoque Mediolano evocatum P. Joannem Baptistam Cicoretum, ubi 40. annis, eo in munere, laudabilissime versatus est, ac denique cum fama sanctitatis mortuus: Item P. Nicolaum Berzettum, P. Bernardinum Rosignolium, P. Octavianum Navarolam, aliisque: Ethodiedum non rarò eliguntur in Patres Spirituales, qui diu gubernarunt, ut cum maiore fiducia ad eos accurramus, & illi priuiliis nos dirigant.

Quisquis igitur demum nobis affi gnatus fuerit, illum amore & honore prosequi ac fiduciā erga eum magnani praferre debemus, constantēque ad illum pro exhomologis instituenda recurrere, non transturrendo de uno ad alium: hoc enim vetat regula & a Summarii: *Quisque suum stabilem habeat confessarium.* Valde quoque enorme, insolitum, & minimè tolerandum foret in religioso, si quosdam licentia, & laxiori vita additos sacerdotes imitatus, graviora solūm ad aliquē juvenem

D d 3 Sacer-

Peckinsk
XVI

Sacerdotem imperitum, & imperf-
etum, illegitimumque deferret; leves
vero defectus, semi-prudenti, Venera-
bili, & legitimo confessario suo aperi-
ter; sub quibus nescio praetextibus,
quibus hoc legitimare studeret: Eccle-
siasticus c. 4. ab hoc confitendi modo
deterrere videtur, dum ait: *Ne subjicias*
te omni homini pro peccato: id est noli
confiteri cuivis peccata tua; sed tibi
designato & stabili. Reperire est sane
gravissimos authores valde improban-
tes, si quis binis utatur confessarii, u-
no cui gravia, altero, cui levia peccata
confiteatur. Doctissimus Victoria in
Summa, verbo confessio. nu. 196. esse
sacrilegium assertit, viderique magnam
fictionem, & irridere confessorem, fa-
ciens eum credere, quod sit probus.
Alii authores, ut Sylvester & Emmanuel Sa, celebres Theologiz Moralis
Doctores ejusmodi penitentes enormis
hypocrisis damnant. Alii repro-
bant hunc modum, eo quod omnem
occasionem peccandi non adimat; quod
magis salutarem medicum refugiat, &
certioris emendationis viam declinet.
Doctissimus vero Antonius Diana to.
3. Tr. 4. resol. 131. per accidens esse
peccatum mortale docet hoc modo
confiteri, cum gravia ex eo damna o-
tiri valeant: de quo dubitandi locus
haud relinquitur. At hoc in Societate
locum non habet.

Nos ergo ex mente S. P. N. stabi-
lem habemus conscientiam nostram
rectorem, quem absque causa rationa-
bili non deferamus.

II. Alterum quod a nobis requirit
S. Fundator noster, est; ut huic stabili-

confessario, vel Patri Spirituali totam
conscientiam nostram sincere aperi-
mus: *Cui inquit ipsius conscientia pre-
fus aperies?* Sc. 1. peccata. 2. tenta-
tiones. 3. anxietates, & perplexitates.
4. scrupuli, & dubia. 5. passiones &
& mala consuetudines. 6. opera pa-
nitentia. 7. opera humilitatis & alia
rum virtutum.

Ratio 1ma: quia conscientia ar-
bitrari, & est magister Spiritus, & ani-
ma nostra est medicus: ian vero si in
morbis corporeis tam sollicito omnia
medico detegimus, quanto magis in
morbis animae medico spirituali, om-
nes morbi, & vulnera aperienda erunt.
Honora Medicum proper necessitatem;
et enim creavit illum altissimus. Eccl.
38. ait Spiritus S.: Si Deus tantum
honorem medico corporis exhiben-
vult, ut eum reveremur, morbos ape-
riamus, media prescripta adiubemus,
quanto magis id volet in medico spi-
rituali, cum anima milles sit prae-
stitor corpore, quod est vas formium,
est verium, ac velut tyrannus &
proditor anima.

Ratio altera est, quia Deus nos regit,
non per quoscunque; sed peculiariter
per eos, quos ipse nobis Patres, Magi-
stros, Duces, ac Medicos ordinavit.
Hac enim est suavissima Providentia
Divina ratio; ut per Patres Spirituales
nos regat, atque ad perfectionem, & ad
celum nos deducat; per hos enim ipse
loquitur: nōque corrigit, & sanat: Ne-
que herba, neque malagma, sanavit;
sed sermo tuus Domine Sap. 16. 12. His
ergo nos peccitus aperiere oportet; quod
enim medicus necit, non corrigit.

Ratio

II.
Cui con-

Ratio 3ta: ab autoritate SS. Patrum desumitur; qui haec sinceritatem unicè requirebant a suis: ut S. Basilius in reg. fubue disputatis: S. Benedictus in regulis. reg. 7. S Bonaventura, Casianus, B. Abbas Itaia; qui orat. & consult: *coartationes tuas noli quibusli bet aperire sed parsibus tantum truis, ne tri- ficiam contrarias in corde tuo.*

Ratio 4ta est: ut Dæmonis technas, fallaciamque his ducibus animæ, feliciter evadimus: nam diabolus variis nos impugnat tentacionibus. 1. Prima tentatio diabolica accidit à timore nocturno: felicet noctu, à somniis fœdis, nocturnis terroribus, ac illusionibus: sed aperi ea tantum & non timebis à timore nocturno Psal. 90. v. 5. S. Augustinus L. 10. Confess. c. 30. deplorat in le huiusmodi fœda somnia: sive quis heret, num peccaverit, nec nec: aperiat confessario & securus erit, nec timebit à timore nocturno.

2. *A sagitta volante in die v. 6.* hac est altera tentatio dæmonis, in qua sub specie boni, transfigurans se in angelum lucis, illudit: ita in Hispania cùdam pertusit, ipsum perveniente ad summum perfectionis gradum, nec quidquam prater vitam mortalem gloriam sua oblitus: quare statuit pulvri nati or ad morte vitam finire; sed à quodam superveniente impeditus, non acquevit tamen, donec collio laqueum immisit. Wadingus ad annum 1253. Misericordia tentationem aperniasset, laqueum evahisse.

3. Quando non successit sagitta volans, in die ad tenebras dæmon convertitur seu ad negotium perambulans

in tenebris: id est, quidquid terret in tenebris, & ex improviso obrepit, se perniciose ingruerit, sive latrones sint, sive lemures, vel ut exponit Bernardus; hypocrisis & cupiditates honorum, vel ut explicat Augustinus; vehementiores tentationes, qua terrent ignorantes. Denique succedit

4. *Incurfus & demonium meridianum:* id est omnis aggressor robustus, & potens, qui non timet ipso meridie nocere, & lacerare: alii docent esse spiritum acedia, & pigritia: alii luxuria. Quis obsecro omnes has technas, virtutias, & machinas eluder, nisi conscientia sua arbitrio fideliter aperuerit?

Quod si neglexerimus, gravissima sane pericula incurrire possumus: nam 1. Demus aliquem esse inter Novitios, qui vel nimis reflexionibus, vel nimis anxietatibus, vel nimis coactione caput vexerit, nec Superiori aperiat: quid inde damni eveniet? hoc, ut caput destruat, & ad meditandum, vel orandum, se ineptum reddat, a longo tempore hæc utilissima exercitia cum spiritu detramento intermittere necessitas cogat. 2. Demus alium esse gravissimis impetratum tentationibus, vel suggestis à dæmonе, vel ortis ex confortio unius, & alterius socii laxioris, qui ei suggerant prava dictamina: quæ ille superiorem celet: quanta hic rursus pericula; sane non raro periculum dimissionis. Alius in Novitatu clam legit libros à suo munere alienos, studet concionibus, concinnat adveraria, & locos communes pro concionibus digerit: Magister humaniorum, uti & Theologæ auditor studijs à sua professione

Pekinensis
XVI

fessione alienis vacat: quid inde periculi, si celent Superiorem? hoc, ut Novitus solidum fundamentum vita religiosz in tyrocinio non ponat, ac postea tandem deficiat: Magister ut eruditione debita discipulos defrauderet, theologia auditor, ut se necessariā Theologā doctrinā privet, & ad Societas functiones perfectè obeundas minus idoneum reddat.

III.
Si alteri fuerit confessus, ordinario conscientia vel nera detegat,

III. *Qui autem alii, quam suo Confessario designato confiteretur, debet postmodum (quoniam recordari poteris) eidem suo Confessario totam suam conscientiam aperire, ut nihil ignorando, quod ad eam pertineat, melius in Domino possit eundem juvare.* Ita habet Reg.

7. Summarii.

Praxis habet, ut ubi quis domo diutius absfuerit, si nihil extraordinarium occurrit, id verbo insinuet; si quid occurrit, id enarret quoque, & aperiatur. Pono exempli gratia, quempiam marti ad vineas aut villas ubi periculum peccati gravioris incurrit, & re ipsa labitur, hoc ipsi oportebit postmodum Confessario ordinario aperire; tum ut periculum relapsū evadamus, tum ut media adhibeamus &c. omnia eo fine, ut nos possit melius in Domino juvare. *Nam, ut inquit Hieronymus super cap. 10. Eccl. quod*

ignorat, medicina non sanat: & quem admodum agroti ex sanitatis amore, & desiderio vincunt pudorem, negantur habent manifestare defectus suos, & membra nuda Medicis: sic etiam ex virtutis, imo ex Dei amore, difficile est medium prodendi animas nostras, morbi que nuatos minime debemus existimari. ita ille: Medicorum Princeps Galenus in libro de curandis animi morbis, in eo penè totus est, ut Medium hoc commenderet, quo viri prudentissimi, veridici, & virtuosi ductū agamur & regamur: *Qui abscondit sceleras suas dirigitur Prov. 28. Qui autem confessus fuerit, & reliquerit ea misericordiam consequetur.*

Quapropter Dilectissimi. 1. Stabilem habeamus Confessariorum. 2. Et totam conscientiā & nostram candide aperiamus, tanquam perito Medico, tum quia per eum nos regit Deus, unde pericula gravissima, huius negligētū, incurramus. 3. Quod si alterius absentia, aut itinere confessi fuerimus, postmodum ordinario conscientiarib[us], si quid occurrit extraordinarium, id retexamus, ut sic melius in Domino juvemur, atque in via Spiritū, salutisque temporis, securius dirigamur.

REGULA